

REGULAMIN
Bezpieczeństwa i higieny
IX Liceum Ogólnokształcącego
w Sosnowcu

- I. Przepisy ogólne**
- II. Pracownie oraz stanowiska komputerowe i sale gimnastyczne**
- III. Wychowanie fizyczne, sport i turystyka**
- IV. Wypadki osób pozostających pod opieką szkoły**
- V. Przepisy końcowe**
- VI. Załącznik nr 1 – Wytyczne do przeprowadzenia skutecznej ewakuacji z budynku**
- VII. Załącznik nr 2 – Plan ewakuacji na wypadek pożaru**
- VIII. Załącznik nr 3 - Zgłoszenie wypadku ucznia**

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.)

I. Przepisy ogólne

1. Dyrektor IX Liceum Ogólnokształcącego w Sosnowcu zwany dalej **dyrektorem** zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w IX Liceum Ogólnokształcącym w Sosnowcu zwanym dalej **szkołą**, a także bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez szkołę lub poza obiektami należącymi do szkoły.
- 2.1. Jeżeli przerwa w działalności oświatowej szkoły trwa co najmniej 2 tygodnie, dyrektor dokonuje kontroli obiektów należących do szkoły pod kątem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z tych obiektów.
- 2.2. Z ustaleń kontroli sporządza się protokół, który podpisują osoby biorące w niej udział.
3. Jeżeli specyfika programu nauczania nie sprzeciwia się temu, w planie zajęć dydaktyczno-wychowawczych szkoły uwzględnia się:
  - 1) potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia;
  - 2) potrzebę różnicowania zajęć w każdym dniu;
  - 3) zasadę nie łączenia w kilkugodzinne bloki zajęć z tego samego przedmiotu z wyłączeniem: j. polskiego, historii, języków obcych z tym, że taki blok nie może obejmować większej ilości godzin połączonych niż dwie.
- 4.1. Szkoła posiada wytyczne do przeprowadzenia skutecznej ewakuacji z budynku stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej instrukcji.
- 4.2. Szkoła posiada plan ewakuacji na wypadek pożaru stanowiący załącznik nr 2 niniejszej instrukcji.
- 4.3. Drogi ewakuacyjne oznacza się w sposób wyraźny i trwały.
5. Prace remontowe, naprawcze i instalacyjne w pomieszczeniach szkoły przeprowadza się pod nieobecność uczniów w tych pomieszczeniach.
- 6.1. Teren szkoły ogradza się.
- 6.2. Na terenie szkoły zapewnia się:
  - 1) właściwe oświetlenie;
  - 2) równą nawierzchnię dróg, przejść i boisk;
  - 3) instalację do odprowadzania ścieków i wody deszczowej.
- 6.3. Otwory kanalizacyjne, studzienki i inne zagłębienia na terenie szkoły zakrywa się odpowiednimi pokrywami lub trwale zabezpiecza w inny sposób.
- 6.4. Szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren zabezpiecza się w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wyjście na jezdnię.
- 6.5. W razie opadów śniegu przejścia na terenie szkoły oczyszcza się ze śniegu i lodu oraz posypuje piaskiem lub solą.
7. W pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych zapewnia się ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny osobistej. Urządzenia higieniczno-sanitarne są utrzymywane w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej.
- 8.1. W pomieszczeniach szkoły zapewnia się właściwe oświetlenie, wentylację i ogrzewanie.

- 8.2. Sprzęty, z których korzystają osoby pozostające pod opieką szkoły, dostosowuje się do wymagań ergonomii.
- 8.3. Szkoła nabywa wyposażenie posiadające odpowiednie atesty lub certyfikaty.
9. Pomieszczenia, w których odbywają się zajęcia wietrzy się w czasie każdej przerwy, a w razie potrzeby także w czasie zajęć.
10. Niedopuszczalne jest prowadzenie jakichkolwiek zajęć bez nadzoru nauczyciela.
- 11.1. Przerwy w zajęciach uczniowie spędzają pod nadzorem nauczyciela lub innego pracownika szkoły upoważnionego przez dyrekcję.
- 11.2. Jeżeli pozwalają na to warunki atmosferyczne, umożliwia się uczniom przebywanie w czasie przerw w zajęciach na świeżym powietrzu.
- 12.1. Schody wyposaża się w balustrady z poręczami zabezpieczonymi przed ewentualnym zsuwaniem się po nich. Stopnie schodów nie mogą być śliskie.
- 12.2. Otwartą przestrzeń pomiędzy biegami schodów zabezpiecza się siatką lub w inny skuteczny sposób.
13. 1. W pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia, zapewnia się temperaturę, co najmniej 18°C.
- 13.2. Jeżeli nie jest możliwe zapewnienie temperatury, o której mowa w ust. 1, dyrektor może zawiesić zajęcia na czas oznaczony, powiadamiając o tym organ prowadzący.
14. Dyrektor za zgodą organu prowadzącego może zawiesić zajęcia na czas oznaczony, jeżeli:
  - 1) temperatura zewnętrzna mierzona o godz. 21⁰⁰ w dwóch kolejnych dniach poprzedzających zawieszenie zajęć wynosi -15°C lub jest niższa;
  - 2) wystąpiły na danym terenie zdarzenia, które mogą zagrozić zdrowiu uczniów.
- 15.1. Jeżeli pomieszczenie lub inne miejsce, w którym mają być prowadzone zajęcia, lub stan znajdującego się w nim wyposażenia stwarza zagrożenia dla bezpieczeństwa, niedopuszczalne jest rozpoczęcie zajęć.
- 15.2. Jeżeli stan zagrożenia powstanie lub ujawni się w czasie zajęć – niezwłocznie się je przerywa i wyprowadza się z zagrożonych miejsc osoby powierzone opiece szkoły.
16. Pomieszczenia szkoły, w szczególności pokój nauczycielski, pracownię chemiczną, pokój nauczycieli wychowania fizycznego, wyposaża się w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy i instrukcję o zasadach udzielania tej pomocy.
17. Nauczyciele, w szczególności prowadzący zajęcia w pracowni chemicznej, a także zajęcia wychowania fizycznego, podlegają przeszkoleniu w zakresie udzielania pierwszej pomocy.
18. Udział uczniów w pracach na rzecz szkoły i środowiska może mieć miejsce po zaopatrzeniu ich w odpowiednie do wykonywanych prac urządzenia, sprzęt i środki ochrony indywidualnej oraz po zapewnieniu właściwego nadzoru i bezpiecznych warunków pracy.
19. Kuchnie i jadalnie utrzymuje się w czystości, a ich wyposażenie we właściwym stanie technicznym zapewniającym bezpieczne używanie.
20. Gorące posiłki są spożywane wyłącznie w jadalni.

II. Pracownie oraz stanowiska komputerowe i sale gimnastyczne

21. W pracowniach szkoły, wywiesza się w widocznym i łatwo dostępnym miejscu regulamin, określający zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w pracowni.
- 22.1. Substancje i preparaty chemiczne umieszcza się w odpowiednich pojemnikach opatrzonych napisami zawierającymi nazwę substancji lub preparatu oraz informującymi o ich niebezpieczeństwie lub szkodliwości dla zdrowia.
- 22.2. Substancje niebezpieczne i preparaty niebezpieczne w rozumieniu przepisów o substancjach i preparatach chemicznych przechowuje się w zamkniętych pomieszczeniach specjalnie przystosowanych do tego celu.
- 22.3. Dyrektor zapewnia udostępnienie kart charakterystyk niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych zgromadzonych w szkole osobom prowadzącym zajęcia z użyciem tych substancji i preparatów.

- 22.4. Uczniów zaznajamia się z kartami charakterystyk niebezpiecznych substancji i preparatów, jeżeli substancje te są używane w czasie zajęć.
- 23.1. Podczas pracy z komputerem należy zachować odpowiednią pozycję ciała oraz zachować właściwą odległość od urządzeń elektronicznych.
- 23.2. Przy stanowisku komputerowym zabrania się spożywania posiłków oraz napojów.
- 24.1. Na salę gimnastyczną uczniowie wchodzi tylko z nauczycielem, po uprzednim przebraniu się w strój sportowy wraz z odpowiednim obuwem.
- 24.2. W czasie zajęć uczniowie wykonują polecenia nauczyciela bez podejmowania czynności zagrażających zdrowiu lub życiu ich lub innych osób ćwiczących.

III. Wychowanie fizyczne, sport i turystyka

- 25. W czasie zawodów sportowych organizowanych przez szkołę uczniowie nie mogą pozostawać bez opieki osób do tego upoważnionych.
- 26.1. Stopień trudności i intensywności ćwiczeń dostosowuje się do aktualnej sprawności fizycznej i wydolności ćwiczących.
- 26.2. Uczestnika zajęć uskarżającego się na dolegliwości zdrowotne zwalnia się w danym dniu z wykonywania planowanych ćwiczeń (co nie jest tożsame ze zwolnieniem go do domu), informując o tym jego rodziców (prawnych opiekunów).
- 26.3. Ćwiczenia są prowadzone z zastosowaniem metod i urządzeń zapewniających pełne bezpieczeństwo ćwiczących.
- 26.4. Bramki i kosze do gry oraz inne urządzenia, których przemieszczenie się może stanowić zagrożenie dla zdrowia ćwiczących, są mocowane na stałe.
- 26.5. Stan techniczny urządzeń i sprzętu sportowego jest sprawdzany przed każdymi zajęciami. Wszystkie nieprawidłowości są zapisywane do zeszytu oraz zgłaszane konserwatorowi.
- 26.6. W salach i na boiskach oraz w miejscach wyznaczonych do uprawiania ćwiczeń fizycznych, gier i zabaw umieszcza się tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego.
- 26.7. Prowadzący zajęcia zapoznaje osoby biorące w nich udział z zasadami bezpiecznego wykonywania ćwiczeń oraz uczestniczenia w grach i zabawach.
- 27.1. Przy organizacji zajęć, imprez i wycieczek poza terenem szkoły liczbę opiekunów oraz sposób zorganizowania opieki ustala się, uwzględniając wiek, stopień rozwoju psychofizycznego, stan zdrowia i ewentualną niepełnosprawność osób powierzonych opiece szkoły, a także specyfikę zajęć, imprez i wycieczek oraz warunki, w jakich będą się one odbywać.
- 27.2. Kryteria, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się również przy ustalaniu programu zajęć, imprez i wycieczek.
- 28.1. Opiekun wycieczki sprawdza stan liczbowy jej uczestników przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do punktu docelowego.
- 28.2. Niedopuszczalne jest realizowanie wycieczek podczas burzy, śnieżyicy i gołoledzi.
- 29.1. Jeżeli specyfika wycieczki tego wymaga, jej uczestników zaznajamia się z zasadami bezpiecznego przebywania nad wodą.
- 29.2. Osoby pozostające pod opieką szkoły mogą pływać oraz kąpać się tylko w obrębie „kąpielisk” i „pływalni” w rozumieniu przepisów określających warunki bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne.
- 29.3. Nauka pływania może odbywać się tylko w miejscach specjalnie do tego celu wyznaczonych i przystosowanych.
- 29.4. Uczącym się pływać i kąpiącym się zapewnia się stały nadzór ratownika lub ratowników i ustawiczny nadzór opiekuna lub opiekunów ze strony szkoły.
- 30.1. Kajaki i łodzie, z których korzystają uczestnicy wycieczek, wyposaża się w sprzęt ratunkowy.
- 30.2. Ze sprzętu pływającego korzystają jedynie osoby przeszkolone w zakresie jego obsługi oraz posługiwania się wyposażeniem ratunkowym.

31. Niedopuszczalne jest wydawanie osobom pozostającym pod opieką szkoły sprzętu, którego użycie może stwarzać zagrożenie dla zdrowia lub życia, w tym dysku, kuli, młota, oszczepu, - jeżeli szkoła nie ma możliwości zapewnienia warunków bezpiecznego korzystania z tego sprzętu.

IV. Wypadki osób pozostających pod opieką szkoły

- 32.1. Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.
- 32.2. Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia jest zobowiązany niezwłocznie sporządzić pisemne zgłoszenie wypadku ucznia wg druku stanowiącego załącznik nr 2.
- 33.1. O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie:
- 1) Dyrektora szkoły;
  - 2) rodziców (opiekunów) poszkodowanego;
  - 3) specjalistę bhp, społecznego inspektora pracy;
  - 4) organ prowadzący szkołę;
- 33.2. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie organ prowadzący, prokuratora i kuratora oświaty.
- 33.3. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
- 33.4. Zawiadomień, o których mowa w ust. 1-3, dokonuje dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik szkoły.
- 34.1. Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy, zwany dalej „zespołem”, dyrektor zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.
- 34.2. Jeżeli czynności związanych z zabezpieczeniem miejsca wypadku nie może wykonać dyrektor, wykonuje je upoważniony przez dyrektora pracownik szkoły.
- 35.1. Członków zespołu powołuje dyrektor.
- 35.2. Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową, w tym protokół powypadkowy.
- 35.3. W skład zespołu wchodzi: specjalista ds. bhp, społeczny inspektor pracy.
- 35.4. Jeżeli w składzie zespołu nie może uczestniczyć specjalista ds. bhp lub społeczny inspektor pracy, w skład zespołu wchodzi dyrektor lub pracownik szkoły przeszkolony w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.
- 35.5. W składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, kuratora oświaty lub rady rodziców.
- 35.6. Przewodniczącym zespołu jest specjalista ds. bhp. Jeżeli w zespole nie uczestniczy specjalista ds. bhp, przewodniczącym zespołu spośród pracowników szkoły wyznacza dyrektor.
- 35.7. W sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu. Członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem przewodniczącego, może złożyć zdanie odrębne, które odnotowuje się w protokole powypadkowym.
36. Przewodniczący zespołu poucza poszkodowanego lub reprezentujące go osoby o przysługujących im prawach w toku postępowania powypadkowego.
- 37.1. Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się:
- 1) poszkodowanego pełnoletniego;
  - 2) rodziców (opiekunów) poszkodowanego małoletniego.
- 37.2. Jeżeli poszkodowany pełnoletni zmarł lub nie pozwala mu na to stan zdrowia, z materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się jego rodziców (opiekunów).
- 38.1. Protokół powypadkowy doręcza się osobom uprawnionym do zaznajomienia się z materiałami postępowania powypadkowego.
- 38.2. Jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w szkole.
- 38.3. Organowi prowadzącemu i kuratorowi oświaty protokół powypadkowy doręcza się na ich wniosek.

39. Protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor.
- 40.1. W ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego osoby, o których mowa mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu.
- 40.2. Zastrzeżenia składa się ustnie do protokołu powypadkowego lub na piśmie przewodniczącemu zespołu.
- 40.3. Zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący.
- 40.4. Zastrzeżenia mogą dotyczyć, w szczególności:
- 1) niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego;
  - 2) sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebrany materiałem dowodowym.
41. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń organ prowadzący szkołę może:
- 1) zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych;
  - 2) powołać nowy zespół celem ponownego przeprowadzenia postępowania powypadkowego.
42. Rejestr wypadków prowadzi dyrektor.
43. Dyrektor omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.
44. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy.

V. Przepisy końcowe

45. Regulamin w sprawie bezpieczeństwa i higieny obowiązuje na czas nieokreślony.
46. Zmiana treści Regulaminu może nastąpić w formie aneksu bądź przez wprowadzenie nowego Regulaminu.
47. Postanowienia Regulaminu w sprawie bezpieczeństwa i higieny wchodzi w życie z dniem 1 września 2017 r.

Wytyczne do przeprowadzenia skutecznej ewakuacji z budynku IX Liceum Ogólnokształcącego w Sosnowcu

1. W zakresie przedsięwzięć organizacyjnych, Dyrektor szkoły powinien:

- 1) ustalić różne warianty opuszczenia obiektu, zależne od możliwości powstania np. pożaru w poszczególnych jego częściach, uwzględniając kolejność opuszczania pomieszczeń czy kondygnacji oraz wyznaczyć osoby odpowiedzialne za przestrzeganie ustalonych scenariuszy postępowania,
- 2) ustalić miejsce koncentracji osób ewakuowanych poza budynkiem z uwzględnieniem niekorzystnych warunków atmosferycznych oraz wyznaczyć pracowników odpowiedzialnych za zapewnienie opieki nad tymi osobami,
- 3) wyznaczyć pracowników odpowiedzialnych za:
  - a. otwarcie wszystkich drzwi ewakuacyjnych,
  - b. sprawdzenie czy wszystkie osoby opuściły ewakuowany rejon,
  - c. informowanie jednostek interwencyjnych (np.: straży pożarnej, pogotowia energetycznego) o lokalizacji głównych wyłączników energii, pomieszczeń w których występują materiały niebezpieczne pożarowo, żrące, toksyczne itp.,
- 4) określić rodzaj mienia podlegający ewakuacji (urządzenia, dokumentacja, przedmioty, dzienniki lekcyjne) i miejsce ich składowania.

2. Organizacja ewakuacji.

- 1) W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia ze wszystkich pomieszczeń, decyzję o podjęciu ewakuacji podejmuje Dyrektor szkoły lub osoba przez niego upoważniona.
- 2) Decyzja o zarządzeniu ewakuacji musi uwzględniać informacje o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, a także drogi, kierunki i kolejność opuszczania obiektu (kondygnacji, budynku).
- 3) Z uwagi na obecność dużej ilości młodzieży, która łatwiej niż dorośli może ulec panice, alarmowanie w wypadku pożaru winno odbywać się wyłącznie przy pomocy ustalonych sygnałów, bez zbędnych sygnałów czy okrzyków – pali się itp. Pamiętać należy, że najgroźniejszą przeszkodą w prawidłowej i skutecznej akcji ratowniczo – gaśniczej w warunkach szkoły jest zawsze możliwość wybuchu paniki, która jest następstwem nagle występującego niebezpieczeństwa
- 4) Po usłyszeniu sygnału alarmowego nauczyciele prowadzący zajęcia w klasach rozpoczynają ewakuację zgodnie z ustaleniami zawartymi w pkt 3.

3. Ewakuacja osób i mienia.

- 1) Po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia należy niezwłocznie powiadomić wszystkich pracowników, dzieci oraz osoby przebywające na terenie ewakuowanego odcinka o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji.
- 2) Po usłyszeniu alarmu nauczyciel prowadzący zajęcia z daną klasą podejmuje następujące działania: Zarządza opuszczenie klasy. Polecenie uczniom należy wydawać głosem spokojnym. Nauczyciel określa jak młodzież ma opuścić zajmowane pomieszczenie: spokojnym krokiem czy w pół biegu, zabierając ze sobą pomoce naukowe czy też bez nich. W przypadku półbiegu (używanego tylko w razie wielkiego niebezpieczeństwa), pomoce naukowe zawsze się porzuca. Następnie nauczyciel staje koło drzwi, aby zapobiec ewentualnemu zakłóceniu porządku i opuszcza klasę ostatni, po upewnieniu się, że nikt nie pozostał w pomieszczeniu.
- 3) Młodzież winna opuszczać pomieszczenie w szyku uporządkowanym – parami. W wypadku ogłoszenia alarmu pożarowego dla szkoły w czasie przerwy w lekcjach, ewakuację klasy prowadzą wychowawcy, którzy mieli prowadzić zajęcia z daną klasą.
- 4) Wychowawcy klas (opiekunowie klas) zobowiązani są dopilnować, aby ławki w klasach stały zawsze w tych samych miejscach z zachowaniem odpowiednich przejść między rzędami. Nie wskazane jest przesuwanie ławek do samej ściany, lecz należy pozostawić taką przestrzeń, aby jedna osoba mogła przejść swobodnie.
- 5) Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza na poszczególnych kondygnacjach osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji grup pracowników, osoby przebywające, ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia.
- 6) W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby, dzieci z tych pomieszczeń, klas w których powstał pożar, lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, klas z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Następnie należy ewakuować osoby poczynając od najwyższych kondygnacji. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.
- 7) Podczas ewakuacji z pomieszczeń, uczniów należy kierować na oznaczone drogi ewakuacyjne (korytarze), a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne, na klatki schodowe i wyjścia poza obszar zagrożony tj. na teren boiska szkolnego.
- 8) Osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się należy ewakuować przy wykorzystaniu wózków bądź przenosić na rękach.
- 9) W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych, należy niezwłocznie, dostępnymi środkami, np.: telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy, powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Należy natychmiast otworzyć, wybić okna znajdujące się na korytarzu i klatce schodowej, aby wypuścić dym i zapewnić dopływ świeżego powietrza. Drzwi do pomieszczeń,

z których przenika dym należy szczelnie zamknąć. Ludzi odciętych od wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków ewakuować na zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.

- 10) Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie – sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.
- 11) Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych i najistotniejszych urządzeń, dokumentacji i przedmiotów. Należy wykorzystywać wszystkie sprawne fizycznie osoby nadające się do demontażu i ewakuacji mienia.
- 12) Po wyprowadzeniu młodzieży na zewnątrz budynku szkoły nauczyciele odpowiedzialni za przeprowadzenie ewakuacji klas winni osobiście przekonać się o pełnym składzie ewakuowanej grupy. Wychowawca odpowiedzialny za grupę czuwa nad nią, aż do odwołania alarmu i otrzymania dalszych dyspozycji od dyrektora szkoły. Samowolne oddalenie się młodzieży jest zabronione. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń budynku.
- 13) W trakcie ewakuacji nie należy zamykać drzwi w klasach na klucz, jest to niezbędne dla ponownego sprawdzenia sal lekcyjnych przez ratowników.
- 14) W przypadku przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki taktycznej straży pożarnej.
- 15) W celu zapewnienia szybkiej i skutecznej ewakuacji osób oraz mienia, a w szczególności w przypadku konieczności ewakuacji osób niepełnosprawnych, należy dokonać oceny warunków ewakuacji w najbardziej ekstremalnych warunkach.

4. Działania profilaktyczne.

- 1) Dyrektor szkoły ustala częstotliwość i zaleca przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia możliwości ewakuacji uczniów i pracowników w celu określenia czasu niezbędnego do opuszczenia budynku szkoły.
- 2) Zaleca się raz w roku przeprowadzenie próbnej ewakuacji szkoły z instrukcją ewakuacji.

- 3) Pracownicy szkoły zobowiązani są do dokładnego zapoznania się z niniejszą instrukcją i planem ewakuacji na wypadek pożaru.
- 4) Sprawne przeprowadzenie ewakuacji uzależnione jest od:
  - a) prawidłowego rozpoznania i oceny sytuacji,
  - b) szybkiego i prawidłowego zaalarmowania sił i środków do akcji ratowniczej,
  - c) właściwego kierowania pracownikami i osobami znajdującymi się w obiekcie na drogi ewakuacyjne, zachowując ustaloną kolejność ewakuacji,
  - d) nie dopuszczenia do paniki,
  - e) ścisłego realizowania zadań ustalonych w niniejszej instrukcji.

5. Instrukcja postępowania dla osób funkcyjnych - obowiązki osób funkcyjnych:

- 1) Do obowiązków Dyrektora szkoły lub osoby przez niego upoważnionej należą:
  - a) przyjęcie meldunku o powstałym pożarze,
  - a) udanie się na miejsce pożaru, dokonanie oceny sytuacji oraz przejęcie kierowania akcją ratowniczą do chwili przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej,
  - b) w zależności od sytuacji pożarowej wydanie poleceń, a w szczególności szybkiego zaalarmowania jednostek Państwowej Straży Pożarnej i wprowadzenie ich na miejsce pożaru, mobilizacja pracowników oraz uczniów przebywających w miejscu pożaru, przeprowadzenie ewakuacji osób zagrożonych oraz mienia z zagrożonej strefy,
  - c) dopilnowanie właściwego kierowania osobami zagrożonymi na wyjścia ewakuacyjne i śledzenie osób ewakuowanych,
  - d) sprawdzenie wszystkich pomieszczeń w strefie objętej ewakuacją czy nie pozostały w niej żadne osoby,
  - e) zabezpieczenie ewakuowanych pomieszczeń przed dostępem osób postronnych,
  - f) nawiązanie współpracy z dowódcą Państwowej Straży Pożarnej,
  - g) ochrona mienia oraz zabezpieczenie terenu w czasie ewakuacji i po zakończeniu działań ratowniczo – gaśniczych przed pożarem wtórnym,
  - h) zorganizowanie opieki i pomocy ewakuowanym lub poszkodowanym,
  - i) udzielenie pomocy przy ustaleniu przyczyn i okoliczności pożaru,
  - j) zabranie najistotniejszych i najcenniejszych przedmiotów z pomieszczeń zagrożonych,
  - k) kierowanie ewakuowanych poza teren objęty działaniami,
  - l) sprawdzenie stanu osobowego ewakuowanych osób.

6. Instrukcja postępowania dla pozostałych osób – pracowników szkoły.

Obowiązki pracowników szkoły są następujące:

- 1) Z chwilą uzyskania informacji o ogłoszeniu ewakuacji otworzyć szeroko drzwi, umożliwić przeprowadzenie szybkiej i sprawnej ewakuacji.

- 2) Pomoc w przeprowadzeniu ewakuacji, kierowanie uczniów do najbliższego wyjścia z budynku.
- 3) W sposób jasny i sprecyzowany udzielić niezbędnych informacji dowodzącemu akcją,
- 4) Wyznaczona przez kierującego ewakuacją osoba, ma ponadto obowiązek w chwili zauważenia pożaru, odciąć do obiektu dopływ energii elektrycznej głównym wyłącznikiem prądu, (pod warunkiem, że brak oświetlenia nie utrudni ewakuacji, w takim przypadku energię elektryczną należy wyłączyć natychmiast po jej zakończeniu).
- 5) W przypadku zauważenia pożaru, zadymienia lub innego niebezpieczeństwa postępować następująco:
  - a. nie narażając życia na niebezpieczeństwo podejmij gaszenie pożaru dostępnymi środkami,
  - b. powiadomić o zaistniałym niebezpieczeństwie Dyrektora szkoły lub osobę upoważnioną nie wzbudzając paniki,
  - c. opuścić pomieszczenia najkrótszą drogą kierując się do wyjścia,
  - d. zastosować się do poleceń kierującego ewakuacją,
  - e. w przypadku niemożliwości opuszczenia pomieszczenia w którym się znajduje, zamknąć drzwi i uszczelnić je mokrymi materiałami, oczekując na pomoc straży przy otwartym oknie.
- 6) W przypadku ogłoszenia ewakuacji postępować wg następujących zasad:
  - a) wyłączyć urządzenia i instalacje elektryczne,
  - b) zabrać niezbędne przedmioty, rzeczy osobiste,
  - c) opuścić pomieszczenie.
- 7) Podczas trwania ewakuacji wszyscy zobowiązani są do zachowania spokoju zdyscyplinowania i nie wzbudzania paniki,
- 8) Przestrzeganie zasad poruszania się po drogach ewakuacyjnych:
  - a) osoby znajdujące się na korytarzu poruszają się szybkim krokiem w wyznaczonym kierunku bez podbiegania, wyprzedzania, popychania, krzyku itp.,
  - c) poruszanie po drogach winno odbywać się zgodnie z kierunkiem określonym znakami (kierunek określa strzałka).
9. Przystąpić w miarę potrzeby do ewakuacji mienia odpowiednio je zabezpieczając.

Załącznik nr 2

PLAN EWAKUACJI

NA WYPADEK POŻARU

w IX Liceum Ogólnokształcącym w Sosnowcu

Środki, które należy zastosować	Zasady wykonania	Odpowiedzialni za wykonanie
Wezwanie Straży Pożarnej	Alarmowanie Straży Pożarnej przeprowadzić zgodnie z pkt.1-3 instrukcji postępowania na wypadek pożaru	Osoba, która pierwsza zauważy pożar
Zaalarmowanie personelu Szkoły	Alarmowanie personelu Szkoły przeprowadzić zgodnie z pkt.4 instrukcji alarmowania	Dyrektor Szkoły lub osoba z upoważnienia dyrektora
Wyłączenie dopływu prądu elektrycznego	Wyłączyć główny wyłącznik prądu elektrycznego znajdującego się przy wejściu głównym do szkoły	Pracownik Sekretariatu, dozorca,
Gaszenie pożaru do czasu przybycia Straży Pożarnej	Gaszenie pożaru organizować od chwili jego zauważenia. Do gaszenia używać dostępnego sprzętu pożarniczego(gaśnice, hydranty itp.)	Osoby wyznaczone przez Dyrektora Szkoły bądź w zastępstwie przez wicedyrektora
Kierowanie akcją ratowniczo-gaśniczą	Do czasu przybycia Straży Pożarnej Akcją gaśniczą kieruje dyrektor, a w przypadku nieobecności osoby wyznaczone, bądź ten kto samorzutnie obejmuje kierownictwo	Dyrektor lub osoba z upoważnienia dyrektora

Spotkanie ze Strażą Pożarną	Miejsce spotkania – bieżnia za kompleksem boisk szkolnych. Straż doprowadza się najkrótszą drogą do miejsca pożaru. Kierującego akcją gaśniczą należy poinformować: - czy pożar zagraża ludziom, - czy przeprowadzono całkowitą ewakuację młodzieży, - o miejscach przechowywania materiałów łatwopalnych i cennego mienia - gdzie znajdują się najbliższe punkty czerpania wody	Osoba wyznaczona przez kierującego akcją gaśniczą
Przygotowanie do ewakuacji	Po usłyszeniu sygnału alarmowego natychmiast przerwać zajęcia lekcyjne i inne prace	Nauczyciele aktualnie prowadzący zajęcia
Ewakuacja młodzieży	Ewakuacja odbywa się pod kierownictwem Dyrektora Szkoły lub osób upoważnionych. W przypadku bezpośredniego zagrożenia dążyć do jak najszybszego opuszczenia budynku. Porządek wyprowadzenia uczniów ustala się w zależności od miejsca powstania pożaru. Najpierw należy ewakuować uczniów z tych pomieszczeń, które są bezpośrednio zagrożone.	Nauczyciele aktualnie prowadzący zajęcia
Ewakuacja z I i II piętra	Młodzież przebywająca w pomieszczeniach I i II piętra opuszcza budynek szkoły schodami w dół i dwoma wyjściami udaje się na plac szkolny, zgodnie z planem graficznym – wyznaczonej drogi ewakuacyjnej.	Nauczyciele prowadzący zajęcia w tych salach

Ewakuacja z parteru	Młodzież przebywająca w pomieszczeniach parteru opuszcza budynek wyjściem głównym – jak na planie graficznym według oznaczonej drogi ewakuacyjnej. Młodzież przebywająca na zajęciach wychowania fizycznego, na holu szkoły, opuszcza pomieszczenie wyjściem głównym (bocznym) zgodnie z planem graficznym.	Nauczyciele prowadzący zajęcia w tych salach
Ewakuacja mienia	Po przeprowadzeniu ewakuacji uczniów w wypadku sprzyjających warunków należy przeprowadzić ewakuację mienia wg kolejności: - cenne dokumenty, - cenniejsze urządzenia i pomoce naukowe. Mienie należy przenieść w miejsce, wskazane przez prowadzącego ewakuację.	Personel administracyjny odpowiedzialny za poszczególne pomieszczenia Prowadzący akcję: Dyrektor, wicedyrektor, Pracownicy: Woźne, dozorca, sprzątaczk.
Miejsce docelowe: - bieżnia za kompleksem boisk	Po wyprowadzeniu młodzieży z budynku należy na apelu sprawdzić obecność tj. stan liczebny uczniów w poszczególnych klasach według obowiązującej dokumentacji	Nauczyciele odpowiedzialni za ewakuację